

Inventari del patrimoni fluvial
del riu Gaià

El Molinot

Antiga central elèctrica de Querol

Querol (Alt Camp)

Molí draper i central elèctrica

Central Elèctrica del Gaià

L'Elèctrica del Gaià es trobava al terme municipal de *Querol*, a l'indret conegut com l'estret del Molinot, ubicada en un antic molí dedicat al tèxtil. Era propietat de Joan Forcada Baixeras, el qual començà en el negoci elèctric amb un motor de gas pobre instal·lat al poble del Pla de Santa Maria cap a l'any 1913.

Anys més tard, entre 1915 i el 1917, instal·là la central al costat del Gaià. L'aigua era conduïda a través d'una *séquia* subterrània que generaven un salt de 12 m d'alçada i accionaven dues turbines connectades per mitjà de corretges a 2 alternadors amb les excitatrius. La producció era de 100 kWh.

El temps de funcionament era tot l'any, exceptuant els mesos d'estiu en què no s'obtenia la força necessària per fer-la funcionar a causa de la poca aigua que portava el riu; llavors actuava com a empresa revededora de l'energia de Riegos.

De primer se subministrava electricitat al Pont d'Armentera i de mica en mica s'anà estenent cap a Querol, el Pla, Figuerola, Rocafort i Cabra i més tard a Conesa, Savallà, Biure, Fiol, Pontons, el Pla de Manlleu, Forès, Bellfall...

Cap als anys setanta deixà de funcionar i es traspassà a Fecsa tota la xarxa elèctrica i el personal. (GASCÓN-RIBÉ, 2007)

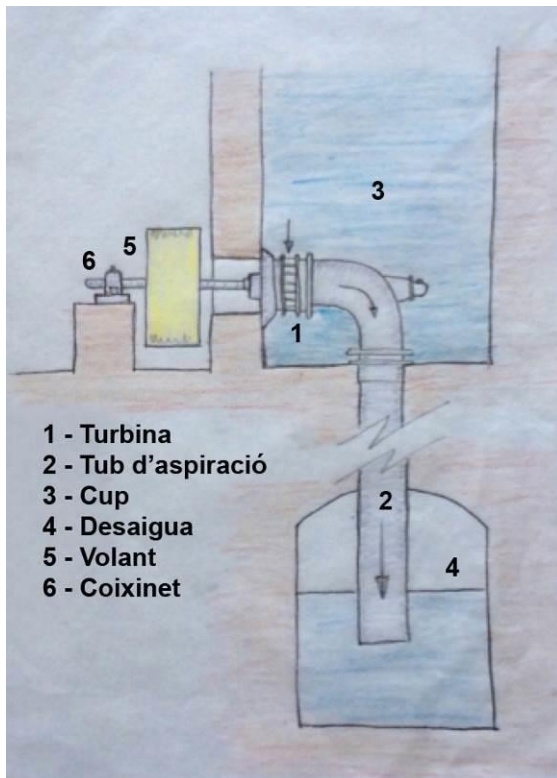
Vista general de l'estat actual del conjunt de l'antiga central elèctrica.

Estança del quadre de comandament de la central elèctrica.

En el conjunt de les edificacions de la central elèctrica, s'hi troben les restes de l'antic molí draper, en un dels desaigües de la central hi ha l'empremta deixada en el travertí (tosca) per la roda vertical, que feia anar les maces o nocs, la roda tenia un diàmetre de 3,80 m.

La central elèctrica fou construïda en dues fases, en la primera s'hi instal·là una turbina Francis de cambra oberta o cup de pressió, amb un cup de 6 m de llarg, 2 m d'ample i 7,20 m de profunditat. Posteriorment, és va construir un nou cos amb una segona turbina, també Francis, però aquesta de conducte forçat, més petita que l'anterior. Les dues turbines feien anar dos alternadors per la fabricació d'electricitat.

- 1 - Turbina
- 2 - Tub d'aspiració
- 3 - Cup
- 4 - Desaigua
- 5 - Volant
- 6 - Coixinet

Esquema del funcionament d'una Turbina Francis de cambra oberta o cup de pressió.

Volant que des de la turbina, per mitjà d'una corretja acciona l'alternador.

Turbina Francis de conducte forçat.

Bibliografia

- ALAYO i MANUBENS, Joan Carles (2007) *L'electricitat a Catalunya*. Lleida.
- GASCÓN, Vicenç – RIBÉ, Ernest (2002) *La Cooperativa Elèctrica de Valls. 1924-1948*. Institut d'Estudis Vallencs. Valls.
- BOADA i VIVÓ, M. dels Àngels (2016) *La indústria llanera al Pont d'Armentera. 1877-1887*.
- JIMÉNEZ i GUITED, Francisco (1862) *Guia fabril e industrial de España*. Madrid
Librería Española - Barcelona Librería del Plus Ultra